

Chcę przedstawić wam moich przyjaciół z różnych stron świata.

Zapraszam was na spotkanie z moją przyjaciółką z **Peru**,
z którą opowiemy wam o miejscu w którym mieszka.

Strzałką na tej mapie zaznaczyłem dokąd jedziemy.

Podczas tej wycieczki będę proponował wam działania twórcze i zabawy.

Gotowi? Ktoś na was czeka...

Hola! (*czytaj: ola*)

Czekałam na was. Mam na imię Mila
i mieszkam w wysokich górach Andach w Peru.

Na zdjęciu jestem z moją ukochaną lamą,
którą nazywam pieśczoćliwie Lamita.

Czy wy też macie swoje zwierzątka?

Lamy to dla nas zwierzęta juczne,
to znaczy takie,
które pomagają nam dźwigać ciężary
i przewozić je z miejsca na miejsce.
Są spokrewnione z wielbłędami
i są na prawdę wytrzymałe.

A to krewna lamy - a l p a k a.

Słodka prawda?

Szkoda, że nie możecie jej dotknąć.

Ma wyjątkowo mięciutkie futrko.

Z niego robimy bardzo miłą i ciepłą
włóczkę, którą można zafarbować
i utkać z niej przepiękne tkaniny.

Czy możecie rozejrzeć się dookoła siebie
i odszukać rzecz,
która waszym zdaniem jest najbardziej
mięka w dotyku?

Moja mama tka na krośnie przepiękne, wzorzyste tkaniny.

Można je potem obejrzeć i kupić
na targu w miasteczku.

Czy widzicie takie na których
jest dużo kolorowych lam?

Która wam podoba się najbardziej?

Hej, narysujmy kolorowymi kredkami
projekt takiej tkaniny.

To moja strasza siostra Lorena
ze swoim synkiem.

Nosi go w chuście, którą utkała dla niej
moja mama.

Zamiast torebek, plecaków,
u nas w górach Andach,
kobiety do noszenia, przenoszenia,
czy dźwigania rzeczy
używają kawałka materiału,
który przypomina chustę
w kształcie kwadratu.

Owa chusta ma swoją nazwę – MANTA.

Nosi się w niej nie tylko zakupy
ale też bardzo często małe dzieci.

A photograph of the Rainbow Mountains in Peru, showing steep slopes with distinct, colorful horizontal bands of mineral deposits in shades of red, orange, yellow, and green. The sky is overcast with grey clouds.

Tęczowe Góry w Peru, swoje niezwykle kolory zawdzięcza różnym minerałom i substancjom zawartym w skale macierzystej, m.in. związkom siarki, żelaza, magnezu. Po Machu Picchu są jedną z głównych atrakcji turystycznych Peru.

Kto wie, może to właśnie tęczowe góry
są inspiracją dla Peruwiańczyków
do tworzenia tak kolorowych strojów.

Co roku w czerwcu odwiedzam z rodzicami
największe miasto w okolicy,
które nazywa się Cuzco.

Jego nazwa oznacza "pępek świata".

To tu dawno, dawno temu
była stolica znanego plemienia Inków
i świątynia ich boga słońca Intu.

Teraz uroczystości te
zastąpiono malowniczymi teatralnymi
rekonstrukcjami starożytnego święta,

które odbywają się
w dawnej twierdzy Inków.
Jest bardzo wesoło i kolorowo.

Jest na co popatrzeć.

Inkowie uwielbiali złoto.
Nazywali je potem słońca.
Wykonywali z niego
wiele pięknych przedmiotów.
Wiele z nich zostało skradzionych
przez konwiskadorów,
takich odkrywców dalekich lądów,
którzy przyплыnęli
do ówczesnego Peru z Europy.

Dech zapiera od tego widoku i tej wysokości.

Lubicie klocki?
Jestem ciekaw jak wyglądałoby
wasze miasto z klocków.
Zbudujecie?

Inkowie słynęli ze wspaniałych budowli,
które wznosili z wielotonowych
kamiennych bloków
dopasowując je tak ściśle,
że pomiędzy nie dało się wsunąć
nawet ostrza noża.

Takie wielotonowe puzzle 3D.

Najlepiej zachowane miasto Inków
nazywa się Machu Picchu.
Leży wysoko w górach.

Inkowie nie musieli się trudzić zapamiętywaniem

np. kto ile przekazał w podatkach władcy.

Nie umieli pisać, ale mieli swój sposób.

Jeden z najstarszych sposobów

zapisywania informacji

- pismo węzełkowe czyli kipu,

był to zbiór supełków na sznurkach wykonanych

z bawełny lub włosów lamy i alpaki.

Zaszyfruj swoją datę urodzenia metodą kipu.
Na zdjęciu poniżej
wskazówka jak to zrobić.

Potrzebujemy do tego
kolorowych włóczek:

Tido mówił mi,
że ziemniaki
są często jadane w waszym kraju.
A wiecie, że pochodzą one z mojego kraju,
z Peru?

Mamy tu bardzo wiele ich odmian.
I kiedyś dawno, dawno temu
sadzonki tych roślin przywieziono
statkami do Europy z Peru.

Początkowo wcale
nie chciano ich u was zjadać,
ale służyły jako rośliny
do dekoracji ogrodów.

Jakie dania z ziemniaków
jada się w Polsce?

Zachęcam do
stworzenia posążka boga słońca własnego pomysłu
z najprawdziwszego peruwiańskiego złota czyli
...z ziemniaków.
Do dzieła!

Potrzebne nam będą:

- umyte ziemniaki,
- wykałaczki,
- złote pinezki,
- bezpieczne noże,
- pomoc dorosłych w pokrojeniu ziemniaków

na potrzebne nam
do konstrukcji kawałki.

Oto lista inspirujących linków do pogłębiania tematu Peru:

A tu link do posłuchania muzyki prosto z Peru
i do obejrzenia strojów muzyków w stylu inkaskim i pięknych plenerów.

To dobra okazja do wesołych piasów:

<https://www.youtube.com/watch?v=XOSbuaX4AMY>

A tu współczesna wokalistka z Peru śpiewająca w języku keczuańskim
w towarzystwie dzieci:

https://www.youtube.com/watch?v=UGkyV2G7hGE&fbclid=IwAR0o7mmTHZBfy1zagst8O-_3eBxGkelMt7rA81jQcYg89_sj9wX8DLWcYE4

Tutaj trochę zdjęć i filmów pokazujących jak Peruwianki używają chust:

<https://sylwiatravel.com/pl/manta-czyli-najpopularniejsza-chusta-w-peruwianskich-andach/>

Tu link do zbioru ciekawych zdjęć o tematyce peruwiańskich ziemniaków:

<https://www.national-geographic.pl/galeria/ziemniaki-cenniejsze-niz-zloto-zagladamy-do-peru-gdzie-uprawia-s/gettyimages-575407359-764462>

A tu zwiastun pięknej animowanej historii dla dzieci np. Pacha Mama, której obejrzenie w całości naprawdę gorąco polecam:

<https://www.youtube.com/watch?v=i-4Fz0qM9jAek>

